

CZU: 81'25:821.133.1-22.09=135.1

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.3984867>

MIJLOACELE DE ECHIVALARE A ENUNȚURILOR PAREMIOLOGICE ÎN COMEDIILE FRANCEZE SUBTITRATE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Angela GRĂDINARU

Universitatea de Stat din Moldova

Acest articol reprezintă un studiu al proverbelor în traducerea audiovizuală. În comedie, proverbele joacă un rol important în procesul de comunicare al personajelor. Chiar dacă franceza și româna au caracteristici conexe care manifestă o dimensiune universală (definită de lingviști ca frazeologii universale), traducerea paremiilor rămâne o problemă complexă. Dificultățile impuse de paremie vizează transferul sensului și al valențelor expresive. Subtitrorul își propune să ajute telespectatorul să depășească barierele lingvistice și culturale. Prin urmare, cea mai mare dificultate reprezintă nu cuvintele, unitățile de cuvinte, pentru care nu există un echivalent adecvat, ci realitățile la care acestea se referă. Scopul traducerii audiovizuale este de a stabili o echivalență între textul limbii sursă și cel al limbii țintă (ambele trebuie să însemne același lucru), ținându-se cont de un anumit număr de constrângeri. Procesul este complet dacă finalitatea textului vizat coincide cu cea a textului sursă, cu alte cuvinte, dacă primul are aceeași funcție comunicativă într-un context cultural echivalent. Prin urmare, acest studiu va arăta calea de traducere valabilă pentru găsirea echivalentelor paremiologice. Ea constă în aplicarea diferitor tehnici de traducere, ținându-se cont de particularitățile formale, semantice, stilistice, culturale și funcționale ale universului paremiologic. Studiul este ilustrat de numeroase exemple din diverse comedii franceze cu subtitrare în limba română.

Cuvinte-cheie: comedie, echivalență, proverb, traducere, tehnică de traducere, text sursă, text țintă.

MEANS OF EQUIVALENCE OF PAREMIOLOGICAL UTTERANCES IN FRENCH COMEDIES SUBTITLED IN ROMANIAN

This article represents a study of proverbs in audiovisual translation. Proverbs play an important role in comedy movies in the process of communication between the characters. Even if French and Romanian have related characteristics that display a universal dimension (defined by linguists as universal phrasemes), the translation of paroemia remains a complex problem. The difficulties imposed by paroemia target the transfer of meaning and the expressive valences. The subtitle aims at helping the viewer to overcome the linguistic and cultural barriers. Therefore, the greatest difficulty is not posed by the words and the word combinations that do not have an appropriate equivalent, it rather regards the realities they refer to. The goal of audiovisual translation is to establish an equivalence between the source-language text and the target-language text (both should mean the same thing), having regard to a certain number of constraints. The process is complete if the purposefulness of the target-text coincides with that of the source-text, in other words, if the former has the same communicative function in an equivalent cultural context. Hence, this study will reveal the means of translation which is valid for identifying paremiological equivalents and which resides in applying different translation techniques, considering the formal, semantic, stylistic and functional peculiarities of the paremiological universe. The study is illustrated by different examples excerpted from French comedy movies subtitled in Romanian.

Keywords: comedy, equivalence, proverb, subtitling, translation, translation technique, source-text, target-text.

Prezentat la 07.07.2020

Publicat: iulie 2020